

Pedagogická
fakulta
Faculty
of Education

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Pedagogická fakulta

Katedra anglistiky

Bakalářská práce

Hledání identity v románech E.M. Forstera Maurice

a A. Acimana Call Me by Your Name

The Search for Identity in the Novels of E.M. Forster Maurice

and A. Aciman Call Me by Your Name

Vypracovala: Jindřiška Čapková

Vedoucí práce: PhDr. Kamila Vránková, Ph.D.

České Budějovice 2023

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou – diplomovou – rigorózní – disertační práci jsem vypracoval/a samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury. Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské – diplomové – rigorózní – disertační práce, a to v nezkrácené podobě – v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných ... fakultou elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 21.12.2023

.....
Jindřiška Čapková

Poděkování

Ráda bych poděkovala paní PhDr.Kamile Vránkové, Ph.D. za její trpělivost a vedení práce.

Děkuji i své rodině a přátelům za velkou podporu během jejího vzniku.

Anotace

Bakalářská práce si klade za cíl analyzovat a porovnat romány britského spisovatele Edwarda Morgana Forstera *Maurice* a amerického spisovatele André Acimana *Call Me by Your Name* z pohledu hledání identity ve složité realitě homosexuálního vztahu. Nejprve představuje téma homosexuality z hlediska historického, náboženského a zároveň i společenského a filozofického. Dále představuje životní zkušenosti a díla zmíněných autorů, společně s jejich postojem k homosexualitě. Přibližuje také obě knihy, spolu s introspekci spisovatelů na dané téma, a zahrnuje i zpětnou vazbu od veřejnosti. Hlavní postavy z románů a jejich společný vztah jsou následně srovnávány a podrobně zkoumány.

Klíčová slova

Homosexualita, identita, poznávání svého Já, Forster, Aciman

Abstract

The bachelor's thesis sets out to analyze and compare the novels of the British writer Edward Morgan Forster *Maurice* and the American writer André Aciman *Call Me by Your Name* from the point of view of the search for identity in the complicated reality of a homosexual relationship. First, it presents the topic of homosexuality from a historical, religious, and also social and philosophical points of view. It also deals with the life experience and the works of the discussed authors, together with their attitude towards homosexuality. It also features both books, along with the writer's introspection on the analyzed topic, and includes the public feedback. The main characters of both novels, as well as their relationships, are compared and examined in detail.

Keywords

Homosexuality, identity, knowing one's Self, Forster, Aciman

Obsah

Úvod.....	8
1 Vymezení pojmů gay, homosexuál.....	10
1.1 Snahy ospravedlnění homosexuality	10
2 Britské dějiny homosexuality	10
2.1 Homosexualita ve dvacátém století	11
2.2 Historie	11
2.3 Hanba gayů a zkušenosti na začátku dvacátého století	11
2.4 Chronologie historických událostí ve Velké Británii do konce dvacátého století z hlediska homosexuality podle Picketta (2009).....	13
3 Americké dějiny homosexuality	15
3.1 Amerika od poloviny do konce dvacátého století a dále	15
3.1.1 Mattachine Society	15
3.1.2 Stonewallské nepokoje	15
3.1.3 „Homosexualita“ v DSM	15
3.2 Chronologie historických událostí ve Spojených státech do konce dvacátého století z hlediska homosexuality podle Picketta (2009).....	17
4 Homosexualita a náboženství	19
4.1 Křesťanství	19
5 Edward Morgan Forster	21
6 Maurice.....	22
6.1 Ohlasy na knihu	26
7 André Aciman	27
8 Call Me by Your Name	31
8.1 Ohlasy na knihu	34
9 Srovnání knih	35
9.1 Věk	36

9.2 Náboženství	38
9.3 Homosexualita	39
Závěr.....	44
Seznam použité literatury	45

Úvod

Bakalářská práce se zaměřuje na komparativní analýzu románu britského spisovatele Edwarda Morgana Forstera *Maurice* a amerického autora André Acimana *Call Me by Your Name* z hlediska hledání identity v komplikované skutečnosti homosexuálního vztahu. Klade si za cíl představit oba spisovatele, přiblížit jejich život a dílo a zároveň popsat postoj k homosexualitě v době a místě, kde se děj odehrává, a následně pak analyzovat hlavní postavy a jejich vztah z psychologického hlediska.

Počáteční zjištění a následující vypořádání se s realitou přitažlivosti ke stejnému pohlaví může být pro kteréhokoli člověka intenzivním procesem. Homosexualita byla v historii postavena proti velkému množství negativních vlivů. Odmítána a souzena společností a náboženstvím neměla ve světě příznivé místo a i nyní, přestože je více přijímána a chápána, čelí stále mnoha negativům.

Výše uvedené knihy zobrazují homosexualitu na počátku a konci dvacátého století a s ní i to, co vztah mezi dvěma muži obnáší. Autoři vytvořili svá díla v různých dobách a za rozdílných podmínek. Román *Maurice* E.M. Forster za svého života nevydal, byl publikován až po jeho smrti. Je v něm zachyceno vnímání homosexuality anglickou společností začátkem dvacátého století společně s progresivním růstem hlavního hrdiny. Knihu *Call Me by Your Name* napsal italsko-americký spisovatel André Aciman v době a prostředí, kdy je homosexualita o něco více akceptována. Román se zaměřuje na pocity a proces uvažování hlavního protagonisty. Oba romány mají také svou filmovou verzi: *Maurice* diváci moc neznají, zato *Call Me by Your Name* si našlo velké množství obdivovatelů, jak čtenářů, tak televizních diváků.

Důvod pro zvolení daného tématu byl z velké části osobní. Pochopit, že jste odlišní, a i přes všechny překážky, které by vám mohly ublížit, zůstat sami sobě věrní, to je pro člověka obrovským životním posunem. Oba příběhy tuto fascinující myšlenku společně obsahují. Objevování svého Já a snaha o růst jsou zkušenosti, které nepostrádám, proto se do hlavních postav dokážu vžít a soucítit s nimi.

Teoretická část bakalářské práce poskytuje důkladnější zkoumání homosexuality z historického, náboženského a společenského hlediska v Anglii a Spojených státech amerických a snaží se vylíčit životní zkušenosti a introspektivní postoj dvou již zmíněných

autorů k vlastní osobě i tvorbě. Praktická část poté detailně zkoumá a porovnává hlavní postavy, jejich společný vztah a vlivy zasahující do jejich života.

1 Vymezení pojmů gay, homosexuál

Sexuální orientace je termín rozpoznávající a určující preference, které člověk může pociťovat k jiným osobám. Sexualita rozděluje své pohledy na orientaci a identifikaci. Orientací je přesněji míněna sexuální přitažlivost či láska k pohlaví, jež jedinec upřednostňuje. Kdežto sexuální identifikace pojednává o uvědomění a následném přijetí nás samotných, takových, jací jsme a kým se cítíme být.

Existují rozdílné termíny pro různé orientace. Z historického i biologického hlediska byla vždy pro společnost závazná orientace heterosexuální, neboli taková, která zachovává vztah mezi mužem a ženou. Homosexuálně orientovaní jsou jedinci (nezávisle na tom, zda jde o ženu či muže) pociťující touhu a zájem o stejné pohlaví. (Krčmářová, Barbora, 2015)

Pojmenování gay nebylo používáno od samého počátku. Objevilo se až po šedesátých letech dvacátého století. Označení pro osoby mající zájem o své pohlaví existovalo více, jedním z nich bylo například slovo inverze. Nejznámějším termínem je pojem homosexualita, ten se nejdříve používal jako přídavné jméno, později, kolem poloviny devatenáctého století, se homosexuální člověk označoval podstatným jménem homosexuál. (Pickett, B. L., 2009)

1.1 Snahy ospravedlnění homosexuality

Homosexualita byla odjakživa velkou částí společnosti odsuzována, chápána jako hřích, duševní nemoc či jiná negativní síla, neumožnila homosexuálním jedincům žít v klidu a harmonii bez pocitu odlišnosti a odloučení od "normálních lidí". I přesto se někteří jedinci nepřestali snažit ji ospravedlnit. K dosažení tohoto úkolu využívali a uváděli homosexuály, kteří se zapsali do historie díky svým úspěšným činům. Spisovatelé mnohdy popisovali přínos slavných homosexuálů s cílem odstranit nenávisť veřejnosti k takovým lidem a zároveň i zmírnit pocit bezcennosti čtenářů, již byli sami homosexuálně orientovaní. (Pickett, B. L., 2009)

2 Britské dějiny homosexuality

2.1 Homosexualita ve dvacátém století

Britové se na konci devatenáctého a počátku dvacátého století projevovali svou mužností. Opravdové maskulinity dovršili tehdy, když se oženili. Maskulinita se projevila schopností postarat se o své manželky, které pečovaly o děti a domácnost, tedy o rodinu z pohledu pracujícího gentlemana. Viktoriánská a edwardovská doba byla v této oblasti přísnější a nemohla si dovolit jakékoli pošpinění, to zahrnovalo právě homosexualitu. Veřejnost takové téma popírala a nevěnovala mu téměř žádnou pozornost. Zmínky o ní se objevovaly jen zřídka, například v zákonech či lékařství. (Brady, S., 2016)

2.2 Historie

Kilday a Nash (2017) uvádí, že procesem “Coming out“ si procházejí jedinci s odlišnou sexuální orientací či identifikací v momentě, kdy realitu jejich rozdílnosti přijmou a následně i zveřejní ve svém okolí. Proces progresu se může vztahovat nejen na jednotlivce, ale i na historii, ve které docházelo k vzrůstajícímu výskytu a odhalení homosexuality ve společnosti.

Hanba (shame) byla vždy součástí společnosti, ve spoustě případů se k ní připojil i pocit viny. Svou pozornost nejčastěji směřovala právě na homosexualitu. Británie během dvacátého století představovala různé pohledy vztahované k homosexuálním jedincům. Počátek dvacátého století se z pohledu právního a společenského nejspíše stále řídil právními předpisy, které vládly na konci předchozího století. Přijímání a odmítání homosexuality během následujících let v Británii a celkově její historický proces byl velmi kontroverzní. (tamtéž, s. 243)

2.3 Hanba gayů a zkušenosti na začátku dvacátého století

Kilday a Nash (2017) dále uvádějí, že zatímco homosexualita byla na anglické pevnině legalizována v roce 1967, její dosah nebyl úplný. Například ozbrojené služby na legalizaci nehleděly a zachovaly si postoj z předchozích dob. I přes různé snahy ospravedlnění gayů, společně s jejich touhou po svobodě, existovaly stále negativní vlivy zahrnující vydírání, potřebu skrývání své identity a pocit viny.

Normalizace homosexuality byla hlavní prioritou pro hnutí nazvané Gay Pride, které vzniklo díky protestům gay komunity proti policejní razii v Americe. Za svůj hlavní cíl považovalo prosazení stejných práv pro všechny občany, zahrnující i ty s odlišnou sexuální orientací. Své názory sdílelo ve společnosti a snažilo se dokázat světu, že lidé s jinou sexuální orientací by měli být vnímáni normálně, nehledě na dřívější zastaralé a nežádoucí chování proti takovým jedincům. Toto hnutí ve dvacátém století přineslo velký posun pro LGBT+ komunitu a postupně se distancovalo od hanby gayů.

Úsilí prorazit do společnosti prosazované hnutím Gay Pride nebylo sdíleno všemi směry gay komunity. Opačný názor projevovala takzvaná Queer teorie, jež svými tvrzeními rozlišovala homosexualitu a běžnou kulturu, což znemožňovalo posun LGBT+ lidí, kteří se pokoušeli stát normálními občany. Také důrazně separovala homosexuální identitu a vývoj. Nepřipouštěla, aby se gayové dostali do hlavního proudu, naopak je od něj stranila.

Pohled na homosexualitu ve dvacátém století také ovlivnil takzvaný Labouchèrův dodatek. Tento dodatek z roku 1885 trestal a démonizoval homosexualitu, což vyvrcholilo jejím odsouzením veřejností a dalšími nově vznikajícími předsudky. Samotným homosexuálům dodatek znepríjemnil a ztížil život, velkou většinu donutil schovávat se a stydět za svou sexualitu, což bylo pravděpodobně i jeho cíleným záměrem.

Kvůli těmto negativním událostem se i přes snahy prorazit do běžné společnosti společně se vznikajícími kampaněmi stále cítili homosexuální jedinci izolováni i ve dvacátém století a někteří zažívají pocit hanby dodnes.

Posun pro LGBT+ komunitu v průběhu dvacátého století byl velký, ale stále ne dostatečně přijatelný. V začátcích daného období vládly boje zaměřené na svobodu a nalezení příslušného místa, společně s právoplatností ve společnosti. Svět se v této době uváděné jako modernismus chtěl vyvíjet, a proto se dřívější postoje na homosexualitu braly jako zastaralé a nepřipustné. Gayové usilovali o jednotu a práva, která jim byla bezmilostně odebrána, a zároveň i o prospěšnost, jež mohli nabídnout svému okolí. Hanba a její vyloučení se stalo hlavním tématem homosexuálních lidí, kteří již nedokázali tolerovat skrývání a odsuzování vůči jejich sexualitě.

Velká část veřejnosti během dvacátého století nadále opovrhovala homosexualitou, což bylo z velké části zaviněno Labouchèrovým dodatkem a hanbou, jež za ní vězela. Někteří jedinci tuto situaci využívali ve svůj prospěch pomocí vydírání těch, kteří se za lásku ke stejnému

pohlaví styděli. Liberalizace se neprosadila hned a všude gaye za “hřích“ často stíhali. Také armáda značnou dobu zakazovala homosexuálům přístup do jejich služeb, to však netrvalo věčně a po zrušení tohoto zákazu sílily snahy o rovnoprávnost všech občanů, nehlédě na orientaci. Přes vše, čím si museli homosexuálové po dlouhá staletí projít, byla hanba právě to, co je nakonec posílilo a utvářelo jim kladný přístup k životu. (Kilday a Nash, 2017)

2.4 Chronologie historických událostí ve Velké Británii do konce dvacátého století z hlediska homosexuality podle Picketta (2009)

- 1102 – Londýnská rada vydala zákon zakazující sodomii.
- 1533 – Parlament schválil 25. zákon Jindřicha VIII., který kriminalizoval anální styk, homosexuální i heterosexuální. Zákon platil po staletí s občasnými změnami. To se stalo základem pro mnoho zákonů proti sodomii v celém Britském impériu.
- 1836 – V Británii došlo k poslední popravě za sodomii.
- 1861 – Britská vláda upustila od trestu smrti za homosexuální sodomii. Úřady ještě mohly uložit trest doživotí ve vězení.
- 1886 - Labouchèrův dodatek vstoupil v platnost. Zatímco dříve byl kriminalizován pouze muž-mužský anální sex, zákon stanovil, že orální sex muže a muže se trestá dvěma roky vězení, případně těžkými pracemi.
- 1889 – Skotsko zrušilo trest smrti za sodomii.
- 1897 – Havelock Ellis vydal anglické vydání své *Sexual Inversion*. V něm tvrdil, že homosexualita je vrozená a nezpůsobuje osobní ani společenskou újmu.
- 1914 – Havelock Ellis a Edward Carpenter založili Britskou společnost pro studium sexuální psychologie. Skupina pracovala pro podporu výzkumu a vzdělávání a také lobbování za práva žen a homosexuálů.
- 1928 – Radclyffe Hallová vydala svůj vlivný román *The Well of Loneliness*. Lesbická postava v centru románu je zobrazena jako “invertovaná“ v souladu s teorií Havelocka Ellise a dalších.
- 1957 – *The Wolfenden Report* byla vydána ve Spojeném království. Tvrdila, že konsenzuální homosexuální sex mezi osobami ve věku dvaceti jedna let nebo staršími

by měl být legalizován. Zatímco zpráva získala příznivý ohlas v tisku, většina veřejnosti zůstala proti.

- *1967 – Zákon o sexuálních deliktech dekriminalizoval homosexuální sex v Anglii a Walesu. Stanovil věk svolení na dvacet jedna, i přesto, že heterosexuální věk svolení byl šestnáct.*
- *1970 – Dva aktivisté založili Frontu za osvobození gayů v Británii. Ačkoli měla krátké trvání, skupina se ukázala jako velmi vlivná.*
- *1982 – Severní Irsko dekriminalizovalo sodomii.*
- *1988 – Vláda pod vedením premiérky Margaret Thatcherové schválila klauzuli 28. Ta zakázala místním vládám propagovat homosexualitu.*
- *1994 – Vláda snížila věk jednotlivců účastnících se homosexuálního sexu na osmnáct let. Odpovídající věk pro heterosexuální vztahy byl šestnáct let.*
- *2000 – Labouristická vláda srovnala věk svolení pro homosexuální a heterosexuální sex na šestnáct let. Vláda také umožnila gayům a lesbám otevřeně sloužit v armádě. (s. XXI-XXIX)*

3 Americké dějiny homosexuality

3.1 Amerika od poloviny do konce dvacátého století a dále

Podle Worthena (2021) byla Amerika během poloviny dvacátého století v kruzích LGBT+ komunity velmi aktivní. Odehrálo se mnoho významných událostí, které celosvětově pomohly k posunu práv homosexuálních občanů, příkladem mohou být tyto tři události.

3.1.1 Mattachine Society

Mattachine Society slouží jako organizace na ochranu práv homosexuálů. Zakladatelem společnosti Mattachine byl Harry Hay (1912-2002). Vznikla roku 1950 v Kalifornii v Los Angeles. V letech 1955-1961 vydávala *Mattachine Review*, které se zabývalo důležitými tématy aktivit za práva gayů. V 60. letech se ve Spojených státech budovaly pobočky, a i přes rozpadnutí národní pobočky zůstává Mattachine Society respektovanou organizací hnutí gayů a leseb. (Worthen, M. G., 2021)

3.1.2 Stonewallské nepokoje

Stonewallské nepokoje byly prvním větším americkým povstáním LGBT+ obyvatel proti útlaku. Roku 1969 se v gay baru pojmenovaném The Stonewall Inn, nacházejícím se v Manhattanu, ocitli čtyři policisté, kteří neoprávněně zatkli některé přítomné gay zákazníky. Přepadení policejními jednotkami byla v této době pro gay bary častá. Po této události započala vzpoura, pravděpodobně vyvolaná trans-ženami Marshou P. Johnson a Sylvii Riverou. Okolnosti vedly ke vzrůstajícímu násilí, což vyvrcholilo rebelií konající se v ulici Greenwich Village, kterou vedli vzbouření demonstranti. Z nepokojů, které se po třech dnech plných bojů LGBT+ lidí za spravedlnost uklidnily, nakonec vzešel 2. července 1969 první pochod Gay Pride v Americe, konající se ve městě New York. (Worthen, M. G., 2021)

3.1.3 „Homosexualita“ v DSM

Diagnostický a statistický manuál duševních poruch (DSM) vydaný Americkou psychiatrickou asociací (APA) je široce uznáván jako přední zdroj kritérií pro klasifikaci duševních poruch. Ve svém inauguračním dodatku (DSM-I 1952) byla „homosexualita“ klasifikována jako „sociopatická porucha osobnosti“ a v dalším vydání (DSM-II 1968) byla „homosexualita“ uvedena jako „nepsychotická duševní porucha“ (Worthen, M. G., 2021, s. 178). Tato diagnóza znepříjemnila život mnoha gayům a lesbám, jelikož se homosexualita začala

označovat za duševní nemoc. V mnoha případech byli jedinci se zájmem o stejné pohlaví “léčeni“ v ústavech pro duševně choré, většinou pomocí elektrických šoků a lobotomie. Tajná skupina APA roku 1973 napomohla tomu, aby homosexualita přestala být chápána jako “duševní porucha“ poté, co navrhla změnu v praktikách, což pro lékaře znamenal konec zacházení s homosexuálními jedinci jako s mentálně narušenými. Po těchto událostech si společnost postupně uvědomovala, že homosexualita je na rozdíl od nemoci spíše identita. (Worthen, M. G., 2021)

Myers (2013) uvádí, že kromě toho některé další významné události nadále utvářely podobu práv gayů a leseb ve druhé polovině dvacátého století i v dalších letech:

- *1961 – Illinois se stal úplně prvním státem USA, který dekriminalizoval sodomii.*
- *1977/1978 – Harvey Milk (1930-1978) se stal prvním otevřeně homosexuálním člověkem, který byl zvolen do veřejného úřadu (dozorčí rada v San Franciscu v roce 1977) a v roce 1978 byl zavražděn spolu se starostou San Franciska Georgem Masconem. Vrah Dan White prý trpěl sníženou kapacitou přičetnosti v důsledku svých depresí, které jeho právníci sváděli na stravu složenou ze sladkých nezdravých jídel (což zabralo, protože, i když zastřelil dva muže, ve vězení si odseděl jen 5 let). Tato takzvaná Twinkie obrana se stala symbolem nespravedlnosti za práva gayů.*
- *1979 – První národní pochod leseb a gayů ve Washingtonu se konal s více než 100 000 účastníky.*
- *1990 – Zákon o imigraci a občanství z roku 1952, který zakazoval lesbám a gayům vstup do Spojených států, byl zrušen.*
- *1993 – Armáda Spojených států uzákonila politiku „Neptej se, Neříkej, (Nepronásleduj)“, která zakazovala homosexuálním, lesbickým a bisexuálním vojákům a ženám otevřeně sloužit v ozbrojených silách, čímž se účinně uzavřely tisíce současných vojenských příslušníků a znemožnily dalším tisícům vstup do ozbrojených sil, později zrušeno v roce 2010 a zrušeno všemi pobočkami v roce 2011. (s. 176-179)*

3.2 Chronologie historických událostí ve Spojených státech do konce dvacátého století z hlediska homosexuality podle Picketta (2009)

- 1860 – *Walt Whitman* vydal třetí vydání *Leaves of Grass*, které přidalo skupinu básní “*Calamus*“. Nová sekce měla silné homoerotické téma a oslavovala “lásku kamarádů“ a “mužskou lásku“.
- 1941-1945 – Americká armáda začala prověřovat homosexuální muže a ženy, aby je udržela mimo ozbrojené síly.
- 1950 – Poté, co úředník Ministerstva zahraničí *John Peurifoy* svědčil na Kongresu o frekvenci homosexuality mezi těmi, kdo byli propuštěni z vlády, Senát zahájil vyšetřování. Následná zpráva “Zaměstnávání homosexuálů a jiných sexuálních zvrhlíků ve vládě“ argumentovala propuštěním všech homosexuálních federálních zaměstnanců. Federální a státní vlády, stejně jako armáda, zvýšily pronásledování homosexuálů.
- 1951 – *Henry Hay* a další založili *Mattachine Society* v *Los Angeles*. Stala se jednou z předních homofilních skupin své doby.
- 1952 – Americká psychiatrická asociace (*APA*) uvedla homosexualitu jako sociopatickou poruchu osobnosti ve svém prvním vydání *The Diagnostic and Statistical Manual, Mental Disorders (DSM-1)*
- 1953 – Malá skupina osob spojených s *Mattachine Society* začala vydávat časopis *ONE*. Na rozdíl od jiných homofilních publikací byla na svou dobu poměrně otevřená. Jejím cílem bylo odhalit praktiky policejního obtěžování a chytání do pastí a také bránit homosexualitu.
- 1954 – *The Postmaster General* prohlásil *ONE* za obscénní a zabavil výtisky časopisu. Jeho vydavatelé podali žalobu.
- 1955 – *The Daughters of Bilitis* vznikly v *San Franciscu*. Byla to první a nejvýznamnější homofilní skupina pro lesbičky.
- 1958 – V případě, který vznikl v důsledku zabavení homofilní publikace, Nejvyšší soud, ve *ONE, Inc. v. Olesen*, jednomyslně rozhodl ve prospěch společnosti *ONE, Inc.* a prohlásil, že publikace může být distribuována. Byl to první případ Nejvyššího soudu, který se přímo zabýval homosexualitou.

- 1962 – V případě *Manual v. Day*, Nejvyšší soud znovu rozhodl ve prospěch homofilních publikací, tentokrát ve prospěch vydavatele homoerotických materiálů. Rozhodnutí pomohlo vytvořit otevřenější homofilní tisk.
- 1964 – V San Franciscu byla založena Společnost pro práva jednotlivců. Organizace zahájila novou, asertivnější fázi v homofilním hnutí.
- 1975 – Kalifornská vláda zrušila svůj zákon o zločinech proti přírodě.
- 1977 – Anita Bryant zahájila kampaň za zrušení antidiskriminačního zákona v okrese Dade na Floridě. Byla to jedna z prvních velkých iniciativ náboženské pravice proti vznikajícímu hnutí za práva homosexuálů.
- 1979 – Jerry Falwell založil Morální většinu.
- 1980 – Steve Endean a další založili kampaň za lidská práva, politický akční výbor (PAC). Dodnes existuje a je jedním z největších gay PACS. Zavázala se financovat pro-gay kandidáty na veřejné funkce a také lobuje za práva homosexuálů.
- 1981 – Středisko pro kontrolu a prevenci nemocí zveřejnilo zprávu o nemoci postihující gaye. Byla to jedna z prvních zpráv o tom, co se stane epidemií AIDS.
- 1996 – Vláda USA schválila Zákon o obraně manželství, který zakazuje federální vládě jakýmkoliv způsobem uznávat manželství osob stejného pohlaví.
- 1998 – Matthew Shepard, student University of Wyoming, byl brutálně napaden mimo Laramii. O několik dní později zemřel. Jeho zabití přitáhlo vlnu pozornosti o zločinech z nenávisti proti gayům a lesbám.
- 2000 – Vermont schválil zákon o civilním svazku. (s. XXI-XXIX)

4 Homosexualita a náboženství

Každé náboženství má různé pohledy na homosexualitu, některá ji zavrhuje, jiné ji naopak akceptují. Církev byla již od počátku ovlivňována chápáním lidských sexuálních vztahů pouze mezi opačným pohlavím, což ztížilo proces přijetí homosexuálů a v některých případech tento problém stále přetrvává.

Hasbany (2013) říká, že *homosexualita je přirovnávána k rybí kosti chycené v hrdle církve, které se církev nemůže ani zbavit, ani zcela spolknout.* (Hasbany, R. L., 2013, s. 7) Toto přirovnání vystihuje téma homosexuality a jejího postavení v církvi, i přes snahy kázat proti takovým "hříchům", či je ignorovat, protože není možné ze strany církve toto téma přehlížet. Stále se rozrůstá počet církevních skupin podporujících gay a lesbické hnutí. (Hasbany, R. L., 2013)

4.1 Křesťanství

Podle Picketta (2009) v raných dobách křesťanství působili takzvaní patrističtí spisovatelé, což byli křesťanští teologové, kteří silně opovrhovali homosexuálními vztahy. Raná křesťanská doktrína, jež byla ovlivněná právě těmito teology, je důvodem, proč starověký Řím choval nenávist k osobám projevujícím zájem o stejné pohlaví v době, kdy se v Římské říši po vládě císaře Konstantina za dominantní náboženství začalo považovat křesťanství. Některé spisy pocházející z doby, než se narodil Ježíš Nazaretský, byly ranou církví zařazeny do křesťanské Bible jako Starý zákon, neboť byly považovány za inspiraci Bohem. Hřích Sodomy byl nekřesťanskými spisovateli označen jako homosexuální chtíč. Jan Zlatoústý kázal a tvořil díla, kde propojil odpor k homosexuální lásce s antisemitismem. Odsuzoval lesbismus a za provinění sodomii podporoval smrt ukamenováním.

Během šíření křesťanství, které zavrhovalo styk osob stejného pohlaví, vznikaly zákony proti sodomii. První zákony vycházely během čtvrtého století ve starém Římě, v šestém století vyšel Justiniánský kodex v Byzantské říši. Pronásledování homosexuálů církví vyvrcholilo v době působení inkvizice, tyto případy však často řešily světské soudy. Inkvizice byla zrušena až v prvních desetiletích devatenáctého století.

V dnešní době se otevřený pohled na stejnopohlavní vztahy v křesťanství rozšířil. Gayové vytvořili v posledních desetiletích různá hnutí, díky nimž protestanti a katolíci znovu projednávali, a někteří zároveň i změnili, své doktríny.

Negativní odstup od homosexuality si drží východní pravoslavná církev, která je zastoupená především v Rusku a Rumunsku. Katolická církev homosexualitu také neuznávala, avšak v 70. letech dvacátého století pokročila ve své oficiální doktríně, když se tématu více otevřela. Roku 1986 došlo k vydání *“The Pastoral Care of Homosexual Persons,”* neboli dokumentu napsaném kardinálem Josephem Ratzingerem, jenž byl později zvolen papežem a přijal jméno Benedikt. Podle něj homosexualita není hřích, ale stav pro člověka vrozený, a tak by neměl být za ni trestán, neboť tuto situaci nemůže sám ovlivnit, ani si ji vybrat. Neuznávání homosexuálního sexu zde však stále přetrvává, je chápán jako hřích a není morální. Do té doby se totiž věřilo, že se nikdo homosexuálem nenarodí a že si tento stav konkrétní člověk volí sám. Dignity gay a lesbická katolická skupina, založená roku 1969 se snaží oficiální doktrínu změnit a má založené pobočky v různých částech Spojených států.

Různé názory ohledně homosexuality se objevují mezi protestantskými skupinami. Například baptisté považují homosexualitu za zlo a výsledek osobního selhání. Vidí ji jako hrozbu společnosti. Započali snahami ji léčit, jelikož věřili, že není vrozená, a tak financují hnutí reparativní terapie. Některé církve naopak považují homosexuální vztahy za stejné jako heterosexuální, jednou z nich je například Metropolitan Community Church. Láska, spojení a přátelství mají pro lidstvo největší význam, i přes možnou nemorálnost.

V zemích, kde nejsou kostely v takové míře navštěvovány, se lidé k homosexualitě chovají přívětivěji. Opakem jsou země s vysokou účastí, zahrnující všechny tři hlavní skupiny křesťanství (katolické, protestantské a východní ortodoxní). (Pickett, B. L., 2009)

Hasbany (2013) tvrdí, že v některých církevních kruzích je vyvíjena vážná snaha řešit homosexualitu v církevním kontextu. (Hasbany, R. L., 2013, s. 10) Křesťanské církve většinou stále upřednostňují tradiční hodnoty a normy. USA napomohlo k větší debatě o homosexualitě v církvi. I přes zlepšení přijímání homosexuality v tomto století se stále najdou protihlasy, které přetrvávají. Avšak pokrok se během mnoha let udělal velký a podpora pro vztahy mezi jedinci se stejným pohlavím, kteří bojují za lásku, jen sílí, což je důvod k oslavě a k nalezení naděje i pro budoucí generace. (Hasbany, R. L., 2013)

5 Edward Morgan Forster

Životopis E. M. Forstera je detailně popsán v knize Page (1988) s názvem *E. M. Forster*. Anglický spisovatel Edward Morgan Forster se narodil 1. ledna roku 1879. Ještě před dovršením jednoho roku věku zemřel jeho otec Edward Forster, povoláním architekt, na tuberkulózu. Jeho matka se jmenovala Alice Clara, ta od smrti manžela žila dalších šedesát pět let, během nichž udržovala se svým synem pevný vztah. Velkou roli ve Forsterově životě také hrála jeho babička Louisa Whichelová a prateta Marianne Thorntonová, o které napsal i životopis. Forsterova výchova tak připadla ženám. Ve čtyřech letech se odstěhovali s matkou z místa jeho rodiště do Rooksnestu do domu, který se nacházel blízko Stevenage v Hertfordshiru. Mladý Forster tam zažíval poklidné dětství, obklopen přírodou a čerstvým vzduchem.

Lidé, kteří stáli po jeho boku během dospívajících let, byli dospělí, což na něm zanechalo následky. S psaním začal již v pěti letech a následně v šesti se u něj projevila schopnost a záliba poučovat ostatní, většinou služebnictvo. Zhruba v osmi letech se stala nepříjemná událost, která však přinesla Forsterovi v životě značnou výhodu, a to bylo úmrtí jeho pratety Marianne Thorntonové, jež mu odkázala na svoji dobu velkou částku, osm tisíc liber. Forsterse do veřejné školy nedostal ve stejném věku jako ostatní děti, matka mu zaplatila lektora, jenž docházel k nim domů. Dále se o jeho vzdělání postaralo získané věno pratety, to mu umožnilo dostat se na dráhu spisovatele. První dojmy z přípravné školy, do níž byl poslán v jedenácti letech a která se nacházela v Eastbourne, však vnímal negativně, protože se mu stýskalo po domově.

Roku 1897 započal studium v Cambridgi na King's College, kde poznal svobodu a cítil se nezávislý, jeho vrstevníci se snažili nezaujatě hledat pravdu, což pro něj znamenalo trvalou výzvu. Prožil zde skvělá léta vysokoškolského života, v nichž poznal opravdovou váhu přátelství, to u něj hrálo velkou roli po zbytek života.

Posledním rokem na King's se stal členem prvotřídního diskusního klubu 'Apoštolů'. Klub vznikl počátkem devatenáctého století a jeho náplní bylo čtení příspěvků a diskuze o nejrůznějších tématech. Z těchto konverzací si Forster odnesl klíčová slova do života – pravda, přátelé, oddanost, nerezervovanost.

Roku 1901 úspěšně ukončil studium na Cambridgi. Rozhodnutý naplnit svůj sen prosadit se jako spisovatel, vydal se společně s matkou na cesty po nejrůznějších místech Evropy, z nichž si oblíbil především Itálii a její umění. Procestovali toho poměrně dost, navštívili spoustu kostelů a muzeí. Avšak i přes tento bohatý kulturní zážitek se s Italy nespřátelili ani nepoznali jejich domácnost. Pobyt trávili v hotýlcích nebo v penzionech a bavili se jen s dalšími anglickými turisty, které potkávali.

I přes takové nedostatky ve Forsterově zkušenosti s Itálií ho tato země nadchla a inspirovala k první povídce, poté se pustil do dalšího psaní, a tak plně započal svou kariéru spisovatele. Během cestování zavítal i do Německa, kde působil jako lektor dětí. Roku 1905 vyšel jeho první román s názvem *Where Angels Fear to Tread*, ale až se svým třetím románem *Howards End*, který napsal roku 1910, se prosadil a měl veliký úspěch.

První sexuální zkušenosti získal až ve středním věku, kdy se zajímal spíše o dělníky se sklonem k neústupnosti. V životě měl pár blízkých přátel, například J. R. Ackerleye, s nímž působil i literárně spolu s jinými spisovateli, a Boba Buckinghamem, policistou, jenž se stal jeho nejbližším přítelem poté, co se seznámili v roce 1929. Jedním z Forsterových milenců se stal i mladý Ind Syed Rosse Massod, kterého připravoval na zkoušky v latině pro studium na Oxfordu.

Další zemí, která poskytla námět k Forsterově tvorbě, se stala Indie. Tu Forster navštívil celkem třikrát. Při jeho druhé návštěvě roku 1921 pobýval v Maharajanu jako soukromý tajemník a roku 1945 se v Indii objevil na konferenci spisovatelů, a to již v plné slávě. Tato země ho inspirovala k sepsání posledního románu *A Passage to India*, vydaného roku 1924.

Román *A Passage to India* začal Forster psát již v roce 1912, tuto knihu však na nějaký čas odložil a v září roku 1913 se zaměřil práci na novém díle *Maurice*. Předlohu měl hotovou během tří měsíců. Přestože dílo zpracoval a dokončil, svět si na jeho vydání musel počkat dlouhá léta. Téma homosexuality totiž v té době zcela znemožnila své publikování. Během následujících let se Forster k dílu občas vrátil a upravoval jej. Za svého života si knihu mohli přečíst jen někteří přátelé. Nakonec byl *Maurice* vydán až po jeho smrti roku 1971. (Page, N., 1988)

Po dokončení svého posledního románu se Forster začal věnovat jiným činnostem. *Podle Lilly (1993) přednášel v zahraničí a angažoval se v PEN a Národní radě pro občanské svobody,*

jejímž byl dvakrát prezidentem. (Lilly, M., 1993, s. 53) Na King's College v Cambridgi, kde vystudoval školu, se stal čestným členem. Forsterův odpor k nespravedlnosti a útlaku z něj dělal liberála. Lidé ho obdivovali i jím opovrhovali, někteří ho například kritizovali za nepřiznání vlastní orientace na veřejnosti, kdytoto vystoupení mohlo pomoci v boji za rovnoprávnost. (Lylli, 1993)

6 Maurice

Maurice vznikl v letech 1913 a 1914, a to v době, kdy knihy s homosexuální tematikou neměly na literární scéně své místo. Jde o román zavrhovaný tehdejší společností. Forster v něm zachytil pohled muže, který již od svých mladých let přichází na svou odlišnost týkající se jeho sexuální orientace. Jak léta ubíhají, v životě našeho protagonisty se objevují různé nečekané události spojené s láskou, objevováním, zavrhováním, smutkem, ale i svobodou.

Děj tohoto románu se odehrává v Anglii na začátku dvacátého století a popisuje život Maurice Halla, mladého muže ze střední třídy, atletické postavy, přitažlivého vzhledu. Postupně však zjišťuje, že se liší od běžných norem, a to svým zájmem o stejné pohlaví. Další důležitou postavou, jež vstupuje Mauricovi do života, je jeho první velká láska Clive Durham, se kterým se seznamuje během svých studijních let na Cambridge. Clive je chytrý, pohledný a vzpurný spolužák Maurice, s nímž zažívá platonickou lásku. Později se však jeho pohled změní a považuje se za "heterosexuála", dokonce se i ožení. Kdo však obrátí Mauricův život k lepšímu poté, co má zlomené srdce, je Alec Scudder, hajný na panství, kam jezdí Maurice navštěvovat Durhama a jeho manželku.

Při psaní knihy *Maurice* Forster čerpal ze vzpomínek svého mládí, týkajících se Cambridge a postupného uvědomování i přijímání vlastní sexuality. *Maurice* vyzdvihuje mezilidské vztahy zahrnující přirozené city a bojuje proti zastaralým předsudkům a tradicím. Láska mezi dvěma muži je v knize prezentována jako u jakéhokoliv normálního heterosexuálního páru. Člověka naplňuje a dělá ho lepším. (Stříbrný, Zdeněk, 1987)

Leavitt (2005) zmiňuje, že ke vzniku námětu na knihu *Maurice* napomohla Forsterova návštěva Edwarda Carpentera a George Merrila. Při této návštěvě roku 1913 se Merril dotkl Forsterova pozadí. Tuto vzpomínku zmiňuje v závěrečné poznámce ve své knize *Maurice*. *Ten pocit byl neobvyklý a pamatuji si ho dodnes, stejně jako si vzpomínám na polohu dávno zmizelého zubu. Bylo to stejně tak psychické jako fyzické. Zdálo se, že mi pronikl přes záda do mých nápadů, aniž bych zapojoval své myšlenky.* (Forster, 2005, s. XII)

Děj románu plánoval zaměřit na tři mladé muže a vztahy mezi nimi. Dílo zahrnuje nejen příběh o lidských životech, ale zároveň i zachycuje Anglii v době, kdy byla nepoddajná. Se

základní předlohou byl Forster hotov po pár měsících. *Maurice* během dalších let občas předělával a podělil se o něj se svými přáteli, na veřejnost se však za jeho života nedostal.

Vydání *Maurice* v té době nepřipadalo v úvahu, podle 'vyděračské charty' mohl být v roce 1914 Forster trestně stíhán. I když se situace během let zlepšila, stále se obával reakce na publikaci jeho knihy s homosexuální tematikou, proto ji odmítal vypustit do světa. Rok poté, co Forster zemřel (1971), byl *Maurice* konečně zveřejněn.

Při ztvárnění postav vznikli tři hlavní protagonisté. Maurice, po kterém je kniha pojmenovaná, je autorovým opakem, jak sám zmínil v závěrečné poznámce. Popsal ho jako zdravého, přitažlivého a mužného snoba, který si však v životě projde něčím, co ho nejprve zlomí, ale nakonec jako jedince posílí.

Forster samotný se i přes některé rozdílnosti v Mauricovi v pár věcech odráží. Oba pochází ze stejných kořenů, a to ze střední třídy z jižního předměstí Londýna. Různé části v knize napovídají tomu, že Maurice je z průměrné rodiny, a podle toho s ním tak i ostatní lidé zacházejí. Ale i přes všechnu průměrnost se do jeho života postaví neobyčejná překážka, která mu změní život.

Další postavou je Clive Durham, Mauricův první milostný partner v Cambridgi. Oproti charakteristickému popisu Maurice jakožto velkého muže je Clive zobrazen fyzicky jako malý. Narodil se do nemajetné šlechty a projevuje se jako ateista a helénista. Ze začátku se chová spíše výtržnicky, i přes matčin pláč a smutek odmítá vstoupit do kostela. O své orientaci a charakteru vůbec nepochybuje a zároveň v sobě drží hrdost i sebenávist. Ve vztahu s Mauricem nikdy nedovolí posunout se do sexuálních chtíčů, udržuje jej čistě platonický. To ho však po nějaké době dovede k vlastní 'přeměně' na heterosexuála.

Tato změna u Cliva proběhne velmi nečekaně a spontánně, neznamená to však, že Clive dostane rozum, když se začne zajímat o ženy, jen si chce svůj život zjednodušit a užívat si privilegia heterosexuálních lidí. Líbí se mu pozitiva, která přináší sňatek mezi mužem a ženou, a také si připadá, že někam zapadá, a navíc se již nemusí bát názorů ostatních. Maurice se rozhodne pro úplný opak, podrobit se pro něj není možnost, proto svou rodinu nakonec opustí a žije jen podle sebe jako „vyvrhel“.

Poslední důležitou postavou v dějství je Alec Scudder, jenž pracuje pro Durhamovu rodinu jako hajný v sídle Penge. Alec se stane milostným partnerem Maurice po Clivově rozhodnutí oženit se. Tento nový vztah probíhá oproti bývalému vztahu s Clivem i na fyzické rovině. Alecova postava zahrnuje třídu námořníků, gardistů a důstojníků, kterou Forster sám moc dobře znal a preferoval ve svých milostných aférách. Forsterův vztah s Bobem Buckinghamem, policistou, s nímž se seznámil roku 1930, pro něj byl jedním z nejdůležitějších i nejdelších. Bob se po nějaké době oženil a také s Bobovou manželkou May se Forster velmi sblížil.

Alec Scudder nechová náklonnost jen k mužům, přitahují ho i ženy. Alec v knize Mauricovi říká, že *je přirozené chtít dívku, nemůžete jít proti lidské přirozenosti*. (Forster, 2005) Odmítnutí fyzického kontaktu Clivem poukazuje na zdrženlivou Anglii a její tradice. Alec zobrazuje pravý opak tím, že je popsán jako jednající muž. Užívá si přírodu a pilně pracuje, oproti gentlemanům, kteří se na jeho třídu dívají svrchu. Alec a Maurice si jsou v mnohém podobní, proto se může říct, že je Alec Mauricovou obdobou pocházející z dělnické třídy. (Forster, 2005)

6.1 Ohlasy na knihu

Stape (1997) uvádí, že *Maurice zůstává nejméně oceňovaným románem E. M. Forstera, a to především proto, že je zároveň jeho nejméně pochopeným románem*. (Stape, J. H., 1997, s. 29) Lidé se po publikování zaměřili hlavně na fakt Forsterovy sexuální orientace, proto se ke knize jako takové moc nevyjadřovali. Bylo na ni pohlíženo jako na žádost o homosexuální práva. Oproti ostatním Forsterovým románům se čtenářům kniha zdála málo ironická a chyběla jí pronikavost. (Stape, J. H., 1997)

Po vydání, které se uskutečnilo v roce 1971, veřejnost vnímala v knize jen téma homosexuality, kritika se tak vztahovala hlavně k tomuto námětu. *Maurice* našel místo v dnešní queer literatuře a je zároveň zkoumán jako jedno ze základních děl v queer studiích. Z těchto důvodů zabývajících se primárně homosexuálními aspekty knihy jsou přehlíženy její ostatní zajímavé stránky. (Sutton, Tsai, 2020, s. 3)

George Steiner zmínil v *New Yorkeru*, že nic by nemohlo být snazší než tento román podpořit. I přes většinou negativní pohled veřejnosti na Forsterovu homosexualitu jeho rčení – je lepší zradit svou zemi než přítele - “jen se spojit“ – zanechává výzvu zamyslet se nad tím.

Steiner a samotný Forster sdíleli obavu, která mohla přijít společně s vydáním *Maurice*, jež by obsahovala kompletní a s velkou pravděpodobností negativní postoj k Forsterovu životnímu dílu. Do roku 1971 se o Forsterově sexuální orientaci z velké části nikde nevědělo, byl uznáván jakožto autor díla *A Passage to India* a čtenáři ho uctívali. Lionel Trilling, autor knihy, jež se věnovala právě samotnému Forsterovi, neměl o jeho homosexualitě ani ponětí. Roku 1928 byl vydán lesbicky zaměřený román od Radclyffe Hallové s názvem *The Well of Loneliness*, který Forster bránil a podpořil. Založil kruh, jehož členy se staly mnohé mužské páry. Forsterův přítel J. R. Ackeley chtěl Forstera motivovat k většímu otevření se ohledně své sexuality, což se však nesetkalo s úspěchem.

Forster během svého života zval na návštěvy vysokoškolské studenty, aby jim předčítal kapitoly z *Maurice*, a tak se jim i zkoušel otevřít. Román *Maurice* začal psát ve třiceti čtyřech letech, tedy stále jako mladý gentleman, který se dokázal úspěšně vžít do svých postav. Mnoho známých děl se podařilo zfilmovat. Tohoto úkolu se ujali James Ivory a Ismail Merchant, většinu diváků však svými výtvoři neuspokojili, protože velmi zjednodušili složitou sociální analýzu. *Maurice* zfilmovali v roce 1987, spoustu významných detailů však přetvořili, například při obsazování hlavní role Maurice zvolili Jamese Wilbyho, světlolvasého herce, i přes románovou charakteristiku hlavního hrdiny jako černovlasého, což podle Forstera zdůrazňovalo mužnost. Světlými vlasy tvůrci Mauricovu mužnost oslabili.

Lidé, kteří román nečetli, mohou Maurice vnímat jako sentimentálního a obyčejného člověka. Cynthia Ozick dílo nazvala ‘pohádkou’. Na čtenáře však hlavní protagonista působí jako bojovník. Sní o svobodě v srdci. Sám Forster napsal: *Pouze boj přeměňuje sentimentalitu a chtíč společně do lásky*. A právě o tomto konfliktu *Maurice* vypráví. (Forster, 2005)

7 André Aciman

Reese (2013, 10. dubna) představil André Acimana jako italsko-amerického autora pocházejícího z Egypta, který se narodil 2. ledna 1952 v Alexandrii v Egyptě. Poté žil v Římě a Paříži a roku 1968 se přestěhoval do New Yorku. V době dospívání již uměl mnoho jazyků, díky nimž našel oporu v mnoha kulturách, systémech víry a staletích. V mládí navštěvoval britskou školu, která byla ve dvacátém století stále viktoriánská.

V článku (Dwivedi 2023, 2. ledna, André Aciman: An Author Who Belongs Nowhere, Yet Everywhere) se zmiňuje, že Aciman popisuje svého otce Henriho N. Acimana jako vzdělaného a otevřeného člověka. Jeho matka Regine byla hluchá, nicméně měla velké intuitivní myšlení a intelektuální schopnosti postavit se tváří v tvář překážkám.

Na videozáznamu rozhovoru z roku 2019 (Channel 4 News, 2019) se dozvídáme, že otec Acimana se narodil v Turecku, ale nikdy se Turkem necítil. Aby tedy nesloužil v turecké armádě, uprchl a odstěhoval se do Egypta, kde se usadil se svým příbuzenstvem. Stali se velmi bohatými, ne však nadlouho. Po roce 1956 si uvědomili, že v Egyptě nemají budoucnost, rozdělili se a postupně se stěhovali do různých zemí. Acimanova rodina v Egyptě zůstala ještě devět let poté, tedy do roku 1965. V té době bylo zřejmé, že tam nebyli vítáni žádní Evropané ani židé.

V Egyptě byli vnímáni jako Italové. Aciman se proto cítil v zemi, ve které se narodil, jako cizinec, a to i přes znalost jejich jazyka a zvyků. V mnoha směrech měl pocit nechtěnosti a připadalo mu, jako by byl každý den vyháněn. Lidé ho sledovali na ulici a uráželi ho, občas po něm dokonce házeli i kameny.

Zejména ve škole se cítil odlišný jako jediný žid, a to ve třídě plné převážně muslimů, společně s několika málo katolíky a ortodoxními Řeky. Židem přesto vůbec nebyl, neměl rád náboženství. Jeho rodina slavila Vánoce, Velikonoce a Pesach a sám nikdy nepodstoupil obřizku. Byl v podstatě pronásledován za to, že je něčím, čím se necítil být.

V jiném rozhovoru (Library of Congress, 2018) se André Aciman zmiňuje, že ve škole byl špatným studentem. I nyní, přestože je profesorem, jeho negativní přístup ke škole stále přetrvává a každý rok na začátku nového školního roku pociťuje úzkost.

Jedním z jeho prvotních a nejvýznamnějších děl jsou memoáry s názvem *Out of Egypt* (1995). Kniha popisuje právě Acimanovy útrapy z dětství a proces dospívání jako teenagera v Alexandrii. Je jeho první velkou vydanou knihou.

V mládí napsal svou první báseň, kterou on sám nyní považuje za „strašnou“. Reakce ostatních, kteří si ji v té době přečetli, však byla velmi pochvalná, což Acimana v psaní jen utvrdilo. Proto ho již od svých deseti let psaní velmi bavilo a myšlenku stát se právníkem a nastoupit na velkou obchodní školu rychle opustil.

V šestnácti letech dospěl k závěru, že jeho básnické schopnosti jsou nedostatečné, a rozhodl se raději soustředit na prózu, kterou píše jako básník, jenž selhal. Nazývá se neúspěšným básníkem a uvádí i jména dvou dalších, Joyce a Prousta. Aciman je vychválil za jejich schopnost úspěšně přenést své předchozí básnické znalosti do své prózy. (Channel 4 News, 2019)

Aciman je velmi empatický a věrný člověk. Jeho otec, úspěšný podnikatel, byl své ženě značně nevěrný. To vedlo k častým hádkám, což Acimanovu matku hodně trápilo. Jeho otec, který již doma nežil, se tím však nezabýval. Aciman trpěl nepřítomností otce a svým přátelům záviděl stabilní rodiny. Empatii projevuje například, když se mu kolem šestnáctého až sedmnáctého roku života otec svěřil s tím, proč nebyl šťastný. Jeho syn to pochopil a dal mu za pravdu. (Channel 4 News, 2019)

Po vydání svých pamětí *Out of Egypt* pokračoval v psaní velkého množství povídek i esejí. Přelomem v jeho spisovatelské kariéře byla kapitola románu, která se soustředila na heterosexuální vztah, v němž se obě postavy setkají na večírku a řeší jejich lásku. Aciman se nedokázal rozhodnout, jakým směrem se bude děj příběhu dále ubírat. Díky publikaci v *New Yorkeru* dostal nabídku na zakázku, a tak podepsal smlouvu s nakladatelem, jenž ho kvůli příběhu kontaktoval. Pokračovat v psaní této knihy se mu však zdálo obtížné, což vedlo k rozhodnutí na nějakou dobu toto téma opustit. Místo toho se začal zabývat jiným příběhem, který je dnes známý pod názvem *Call Me by Your Name*. (Library of Congress, 2018)

V jednom z rozhovorů (*The Advocate*, 2018, 9. března) Aciman říká, že původní námět knihy *Call Me by Your Name* měl být o lásce mezi chlapcem a dívkou. To ho ale dostatečně nenadchlo, a tak se nakonec rozhodl změnit vztah protagonistů na homosexuální. Tím se stal příběh zajímavější. Připadalo mu, že pro heterosexuální partnery je nepřirozené nemít sex ihned. V novele chtěl vyjádřit nějaký ostych, to však nemohl naplnit s dívkou. Proto se

rozhodl napsat něco trochu jiného, vytvořit vztah mezi dvěma muži. Hlavní postava je k sobě zcela upřímná, ale neví, jak své pocity začít sdílet. To, co se u něj jeví jako problém, je projev citového sblížení. To autorovi připadalo velmi sexy.

V momentě, kdy změnil pohlaví hlavních postav, byl do příběhu přímo vtažen a kniha se psala sama. *Jako by čekala už od narození, než ji napíšu*, řekl Aciman. Celý příběh byl velmi rychle hotov. Neuplynuly ani tři měsíce a dopsal poslední řádek. Poté se vrátil ke svému odloženému dílu, to však považuje za nevydařené a nepřitažlivé pro čtenáře. (Library of Congress, 2018)

V rozhovoru pro kanál KING 5 Seattle bylo zmíněno, že hlavní chlapecké postavě je sedmnáct let, avšak jeho milostnému protějšku dvacet čtyři. Aciman neviděl v nezletilosti žádný problém. Popisuje svá sedmnáctá léta jako nádherná, kdy mnohé zažil, a to chtěl vyobrazit.

Sám Aciman není homosexuál, je šťastně ženatý, má rodinu, ženu a tři dospělé děti. (Library of Congress, 2018) Identifikuje se jako heterosexuál, což mohou někteří lidé považovat za zvláštní a ptát se, jak je hetero muž schopen napsat moderní gay klasiku. K tomu se Aciman vyjádřil: *Pravou odpovědí je, co vážně autora nadchne, co ho dokáže zapálit. Nikdy jsem netušil, že bych byl tímto nadšen, ale zamiloval jsem se do těchto dvou postav. Cítil jsem, že to, co k sobě cítí, je tak mocně opravdové, že mě to přitahovalo. Nemusíte být hetero nebo gay, abyste tohle zachytili. Chtěl jsem, aby cítili odpor, který na začátku bývá, ale i vděčnost, osvobození, které přichází, když se konečně někomu otevřete a skončíte spolu v posteli. To je intimita v nejvyšší podobě.* (The Advocate, 2018)

Call Me by Your Name bylo inspirováno obrazem domu v Itálii od Moneta, na který si Aciman vzpomněl, když uvízl v horkém letním New Yorku místo každoročního cestování do Itálie. To ho frustrovalo. Proto se místo dovolené rozhodl začít psát a představovat si, že tam je. (KING 5 Seattle, 2018) Itálie je pro něj metaforou pro tělo, rozkoš, chtíč, lásku a celkově pro všechny úžasné věci, které stojí za to, abychom pro ně žili. (Library of Congress, 2018)

Aciman do díla projektoval svou vlastní zkušenost z dětství. Když byl tehdy devítiletým chlapcem, pobýval s rodinou v pronajatém domě poblíž pláže v Egyptě. Zde se nacházelo volejbalové hřiště. Hrál tam tým, jehož kapitán u něj vzbudil velký zájem. Aciman tohoto asi sedmnáctiletého chlapce neznal, ale z neznámého důvodu toužil být jeho přítelem. (Library of Congress, 2018)

Netušil, proč ho chlapec tak zaujal, a to pro něj bylo velmi znepokojující. To posloužilo jako inspirace pro *Call Me by Your Name*, pro příběh, který popisuje pocity dospívajícího chlapce, jenž zjevně touží po sjednocení se starším mužem. (Library of Congress, 2018)

Aciman se přirovnává k osobnosti své hlavní postavy Elia, sám sebe označuje za nejistého, váhavého a plachého. Přesným opakem je Oliver, postava, k němuž Elio v průběhu děje začne chovat city. Je skoro až arogantní, sebevědomý, ale milý. Aciman měl vždy problém vést s takovými lidmi rozhovor, protože je jiný. (Library of Congress, 2018)

Postava, která byla silně inspirována skutečným člověkem, byl Eliův otec. Aciman svého otce obdivuje a považuje ho za geniálního a brilantního, podnikatele s kvetoucí kariérou, jenž byl také výjimečně sečtělý. Byl i osobou s velmi otevřenou myslí. (Library of Congress, 2018)

Spousta věcí, které mu otec v průběhu let sdělil, inspirovala Acimana v životě i v psaní. Největší dopad na něj měla rada, která v jeho mysli zůstane až po zbytek života. Jeho otec kdysi prohlásil: *At' už s lidskou bytostí uděláš cokoliv, jakmile se svléknete, už neskrýjete žádný stud.* (Library of Congress, 2018)

Většina reakcí na knihu se právě zaměřovala na postavu otce a přístup k homosexualitě jeho syna. Lidé kolem padesáti až sedmdesáti let Acimanovi psali, že si přejí mít právě takového otce, jaký v jeho knize je, co by je přijal a s nímž by mohli mluvit o tom, co právě prožívají. (KING 5 Seattle, 2018)

Prioritou jeho psaní je styl. Styl vnímá jako nástroj, který umožňuje autorovi sloužit jako vodítko pro čtenáře a pomáhá jim krok za krokem v celém příběhu dosáhnout lepšího porozumění dané situace. Chce se s nimi spřátelit. Ve svém psaní obyčejně používá nenápadné narážky, díky nimž si čtenář uvědomí, co už podvědomě ví. (Library of Congress, 2018)

Aciman nyní pracuje jako profesor i přes jeho úspěchy a slávu, protože tu práci miluje. Svě studenty a výuku zbožňuje, a proto se této profesi nevzdal. (Channel 4 News, 2019)

8 Call Me by Your Name

Kniha *Call Me by Your Name* je romantickým příběhem popisujícím vzkvétající lásku mezi dvěma lidskými bytostmi sdílejícími stejné pohlaví. Provází nás procesem postupného uvědomování si svých hlubokých citů hlavní postavy k jinému muži a následků toho, co toto dění přináší. Příběh je plný krásných i silných okamžiků, avšak bez značných enormních překážek. Užívá krásy a intimity lidských vztahů v jejich rozkvětu.

Příběh nás přenesse do letní italské Riviéry během osmdesátých let dvacátého století. Hlavním hrdinou je sedmnáctiletý Elio, velmi chytrý, aktivní, hudebně založený a introvertní chlapec. Projevuje nejistotu ve své sexuální orientaci a židovském původu. Muž, o něhož Elio projevuje zájem, je dvaceti čtyřletý student Oliver, který pobývá šest týdnů v Eliově rodinné vile, aby pracoval společně s Eliovým otcem na revizi postdoktorandského rukopisu. Oliver je velmi šarmantní, sportovní a sebevědomý židovský Američan, také on chová k hlavnímu protagonistovi hluboké city. Eliův otec je moudrý a plachý akademik, jenž každé léto zve do své vily různé studenty a užívá si společnosti všech hostů, které často a rád přivítá u večeře. Jeho manželka, původem Italka, svého jediného syna velmi miluje, podporuje a v životě mu přeje jen to nejlepší.

Call Me by Your Name je Acimanovým úspěšným románem, díky němuž jej můžeme společně s ostatními jeho díly považovat za oceňovaného spisovatele. Tato kniha získala titul bestselleru v kategorii románů a po několika letech se objevila zfilmována v kinech a na obrazovkách televizních přijímačů. Film byl poté navržen na Oscara jako nominace v kategorii nejlepší snímek a stal se vítězem ceny za scénář. (Library of Congress, 2018)

Podle některých kritiků by autor neměl psát o tom, co sám nezažil, u Acimana se jedná o homosexuální vztah. On však s tím nesouhlasí. Důležitá je pro něj schopnost vystoupit ze své přirozenosti a prozkoumat něčí jinou, bez této dovednosti by spisovatel neměl vůbec tvořit. Také uvádí: *Vše, co k tomu potřebujete, je trochu talentu a představitivosti, což Keats nazýval negativní schopností. Vystoupit ze sebe samotného je však talent. O tom je právě sympatie a empatie.* (The Advocate, 2018)

Ve světě románu *Call Me by Your Name* neexistuje velké množství tradičních negativ a pesimistických pohledů na gaye, i přesto, že je příběh psán v osmdesátých letech dvacátého století, kdy například HIV bylo aktuálním tématem. Aciman nechtěl, aby tyto problémy zasahovaly do chodu děje. Zajímalo ho prozkoumání situace, kdy se jeden a druhý muž

navzájem přitahují a nestojí jim nic v cestě, jen počáteční ostych a zábrany, které lidé zažívají v momentě, kdy o někoho projeví zájem. (The Advocate, 2018)

Hlavní myšlenkou názvu knihy a zároveň symbolickou větou *Call Me by Your Name* je podle Acimana výměna identit, to znamená předání svého jména společně s vlastní identitou a propůjčení ji druhé osobě. Je to taková forma intimity mezi dvěma lidmi, která tlumí a maže pocit vlastní existence jako jedince uvězněného ve vlastním těle a kombinuje se s jedincem druhým. Neschopnost rozeznat, kde jeden končí a druhý začíná, prokazuje vysokou propojenost. (Library of Congress, 2018)

Nápad na toto zpracování tématu se mu zjevil díky jeho dvěma známým přítelkyním, které spolu vedly lesbický vztah. Obě sdílely stejné jméno, což v Acimanovi probouzelo zvědavost, která se vztahovala na jejich sexuální život. Byl zaujat tím, co by mohl jeden pociťovat, kdyby byl natolik intimní s druhou bytostí, že by si vyměnili identitu. Schopnost být intimní s jinou osobou do takové míry, kdy stud neexistuje, je pro Acimana to nejkrásnější, co můžete v životě zažít. (Library of Congress, 2018)

Aciman vidí sexualitu jako fluidní. Nerozlišuje ji a nezáleží mu na rozdílu mezi homosexuály, heterosexuály, bisexuály či celkově jinak orientovanými jedinci. Za důležitý považuje právě vztah a jiskření mezi partnery, nehledě na pohlaví. To je v knize na postavách portréto这件. Nezáleží jim, ke komu jsou přitahováni a jsou schopni cítit touhu k oběma pohlavím. Tento prvek můžeme v knize vidět u Elia. Jednou z dalších postav, která je součástí děje, je Marzia, přítelkyně Elia, jež k němu chová city. Jsou si velmi blízcí, schází se spolu, a přestože Elia touží být s Oliverem, má s ní intimní poměr. Na její emoce však přítom nemyslí.

Podle Acimana (Rozhovory TIFF, 2018) je sexualita něco, čemu nerozumíme, třebaže si myslíme opak. Je tak fluidní a chaotická, že jakmile nastane snaha ji a celkově naše touhy označit, znovu se změní. Nejdříve toužíme po jedné věci, pak zase po druhé, nastává nerozhodnost, a nakonec je chceme všechny, což je lidskou přirozeností. To nazýváme být enigmatickými neboli pochybovačnými.

V jeho díle můžeme vidět, že nic není definováno, s čímž spojujeme i přítomnou sexualitu. Aciman nikdy neuvedl název města, jediné jeho označení je písmenem "B". Chybí i jiné označení, a to přesný rok, kdy se děj odehrává, dokonce i příjmení postav je nám zatajeno. To v knize čtenářům umožňuje použít volně a lépe vlastní představivost.

8.1 Ohlasy na knihu

Acimanova kniha hnula světem a s ní se dostavily i různé kritiky a ohlasy. Velká většina na ni pohlíží pozitivně a nazývá ji úspěšným gay románem, což se nedá říct o všech dílech s homosexuální tematikou. (Library of Congress, 2018)

Při psaní *Call Me by Your Name* si Aciman nebyl vědom toho, že je takové téma ve velké části naší společnosti stále považováno za tabu. (Channel 4 News, 2019) Tabu nesnáší, protože chce mít v rodině pořádek a harmonii, té se dá dosáhnout jen důvěrou. Opovrhuje těmi, kteří tabu vyznávají. Důvodem je nejspíš život, jež vedl, když pobýval v Alexandrii. Bylo to místo, kde se lidé navzájem akceptovali a neřešili, jací jsou. Sám Aciman tam měl přátele, kteří v 50. a 60. letech patřili k LGBT+ komunitě. Myšlení tam bylo mnohem otevřenější. Egypt byl již v tomto směru přívětivější než Evropa, kde pro člověka nebylo snadné nazývat se gayem na veřejnosti. (Channel 4 News, 2019)

Na rozdíl od toho, co se obvykle promítá v příbězích s LGBT tematikou, kde se objevují útrapy, jako např. pohlavně přenosné choroby, týrání, výsměch a jiné tragické okolnosti, se tyto problémy v *Call Me by Your Name* téměř vůbec nevyskytují a kniha je označována jako velmi pozitivní. (Library of Congress, 2018)

Při psaní, které bylo pro Acimana velmi jednoduché a harmonické, si nebyl vědom toho, že by měl vytvořit roli nepřítele, někoho, kdo gaye zabíjí, bije, šikanuje či se jim posmívá. Překvapilo ho, když se na to poukázalo, protože přidat tento typ postavy do své knihy ho nikdy ani nenapadlo. Nebyl pro to žádný důvod. Je přece zcela možné, aby dva muži měli mezi sebou dobrý vztah bez jakýchkoliv komplikací. (Channel 4 News, 2019)

Situace, kdy se teenager zamiluje do o několik let staršího muže a jeho rodiče s tím nemají jakýkoliv problém, se zdála být pro čtenáře pochybná a přiměla je zamyslet se nad realistickým aspektem příběhu. Podle Acimana by měl svět takto fungovat. Akceptování rodiči je jedním z faktorů, které by mělo být standardem. Mnoho fanoušků se mu svěřuje, že se jim v životě nedostalo takového přijetí, zároveň román pomohl jiným v procesu vlastního sebezpřijetí a v oslovení svých rodičů. (Channel 4 News, 2019)

Musíme se vžít do skutečnosti, že se děj odehrává z pohledu teenagera. Na čem v tomto věku opravdu záleží, je přitažlivost a touha po druhém člověku. Chceme uspokojit naše sexuální

potřeby a vytvořit s někým hluboké pouto. Negativní okolnosti nejsou důležité, když jde o vášně. Jakékoliv vyrušení, které se může objevit, jen odvádí pozornost od toho, co cítíme, což Aciman pro své postavy nechtěl. Láska může kvést jak v tragických situacích, tak i za pozitivních okolností. (Library of Congress, 2018)

Mezi spisovateli a zároveň i v literárním světě existují různé názory týkající se homosexuálních románů. Alan Hollinghurst, výherce Bookerovy ceny v roce 2004, řekl: *Gay román je mrtvý*. Na druhé straně se však vyjádřil pisatel ze zpravodajského serveru Guardian: *Příběhy o gayích je ještě třeba vyprávět*. (Library of Congress, 2018)

Další názor se týká toho, zda rozlišovat romány a gay romány. Proto Andrew Sean Greer, držitel Pulitzerovy ceny, kritizoval vznik gay subžánru slovy: *Neměla by existovat žádná gay fikce, gay erotika nebo gay non-fikce, všechny by měly být označeny jen fikce, non-fikce a erotika*. (Library of Congress, 2018)

Aciman odvrací názory těch, kteří tvrdí, že je román mrtev. Dodnes si lidé užívají romány z devatenáctého století a také dnes chtějí příběhy pravdivé či nepravdivé nebo memoáry, které jsou v dnešní době populární. *Ach, nikdo už milostný román nepíše, ty jsou mrtvé*. To jsou slova, která Aciman často slýchá, ale podle jeho názoru čtenáři stále touží po romantice, jak v knihách, tak i ve filmech. Romantika je stále chtěná bez ohledu na to, zda je realistická, nebo ne. (Library of Congress, 2018)

Acimanova úvaha nad tím, co čtenáře k jeho knize tak přitahuje, vrcholí s pocitem jistoty, že láska je v jakékoli podobě chtěná, a ne jenom tolerovaná. Většinou se lidé, kteří neodsuzují homosexuální lásku, na ni dívají s jistým respektem a úctou. V tomto příběhu je však možnost vidět vše jinak. Zde zobrazená láska je taková, po které mnozí touží a stojí za to po ní toužit, nejen ji tolerovat. Proto při čtení vyvolává hluboké city, které nás dojmají. (Library of Congress, 2018)

9 Srovnání knih

V této části se věnuji základním rozdílům mezi knihami *Maurice* a *Call Me by Your Name* z hlediska tří aspektů: 1. Věk, 2. Náboženství, 3. Homosexualita. Nejprve se zabývám analýzou *Maurice* a poté *Call Me by Your Name*. Úryvky z knih jsou přeloženy z anglického jazyka do jazyka českého.

V knize *Maurice* se velmi silně odráží doba a místo jejího vzniku. Z popisu v teoretické části vyplývá, že homosexualita byla v Anglii začátkem dvacátého století odsuzována, nepochopena, zkrátka zakázané téma. Angličané se pyšili svou vzdělanou společností, bohatostí a maskulinitou, pro odlišné jedince v tomto "ideálním světě" nebylo místo. Tyto zmíněné faktory ovlivňovaly psychiku i charakter hlavních postav a zároveň i jejich vztah.

Narozdíl od knihy *Call Me by Your Name*, kdy doba nehraje tak důležitou roli, a Itálie, ve které se děj odehrává, na čtenáře působí jako vysněná dovolená, z níž si odvážíme převážně krásné vzpomínky. Jedinými překážkami jsou síla lidské mysli, jež je schopná nás od konání činů jak odvrátit, tak k nim i povzbudit, a dále čas, který nás v životě neustále omezuje.

9.1 Věk

Autoři zmíněných knih ztvárňují protagonisty odlišným způsobem, nejprve z hlediska věku. Forsterův Maurice zažívá v průběhu děje psychický i fyzický růst. Ve čtrnácti letech dostává od pana učitele Ducieho rady týkající se dospělosti, jež zahrnují i sexuální tematiku. On o Mauricovi ví, že nemá v životě žádný mužský vzor, k němuž by mohl vzhlížet, protože žije jen se svou ovdovělou matkou a dvěma mladšími sestrami. Dále se přesouváme přes Mauricovu pubertu, kterou strávil na škole Sunnington. Byl zde průměrným studentem a nijak zvláště nevyčníval. Nepostrádal sílu ani fyzickou zdatnost, proto nejspíš neměl veliké zábrany. *Když byl jako nový chlapec šikanován, šikanoval ostatní, kteří se zdáli nešťastní nebo slabí, ne proto, že by byl krutý, ale proto, že to bylo správné.* (Forster, 2005, s. 15)

Většina chlapců v pubertálním věku má již různé představy o dívkách, o nichž mezi sebou navzájem hovoří, a podle těchto představ se chovají. Maurice s nimi však toto téma nesdílí. Zdráhá se i masturbace, která ho více unavuje, než těší. V devatenácti letech úspěšně dokončí školu v Sunningtonu a nastoupí na univerzitu Cambridge, kde zůstává průměrným studentem. Užívá si svého studentského života mnohem více a zjišťuje, že se zde dospělí muži navzájem respektují. Později se zde seznamuje s dalším studentem Clivem Durhamem, jenž jeho život

zcela změni. Po měsících přátelství i dramatických zvratů si navzájem s Clivem vyznají lásku. Maurice je ze školy vyloučen poté, co neuposlechne ředitele, a společně s Clivem vynechají jeden den vyučování a opustí školní prostor. Děj pokračuje vyprávěním o Mauricovu dospívání a harmonickém vztahu s Clivem během jeho dvacátého prvního a dvacátého třetího roku. Ve své rodině se ujímá vedoucí role.

Svou moc doma upevnil a jeho matka o něm začala mluvit tóny, které vyhradila pro svého manžela. Nebyl jen synem domu, ale ještě větší osobností, než se očekávalo. Udržoval pořádek ve služebnictvu, rozuměl jejich autu, podepsal tohle, ale to další ne, určité známé sestřám zakazoval. Ve třidvaceti byl nadějným předměstským tyranem, jehož vláda byla silnější, protože byla docela spravedlivá a přívětivá. (Maurice, 2005, s. 88)

Harmonický vztah, který si vytváří s Clivem, však nevydrží natrvalo a v průběhu děje se objevují komplikace, s nimiž se musí oba potýkat. Z mladého chlapce se během let stává muž, jenž čelí jak normálním, tak neobvyklým a zároveň na svou dobu společensky nepřipustným situacím.

V *Call Me by Your Name* autor André Aciman vypráví příběh z pohledu sedmnáctiletého chlapce Elia, který se odehrává během šesti týdnů. Oliver, dvacetiletý čtyřletý akademik z Ameriky pozvaný Eliovým otcem do Itálie, je druhým protagonistou. Postupně v Eliovi probouzí hluboké city, jež jsou vzájemně opětovány. Věk zde pro autora ani postavy nehraje podstatnou roli. Elio je typický teenager, který se nachází ve fázi dospívání. Probouzí se v něm náklonnost k Oliverovi, což je pro něj nové, a proto se zdráhá. Pochybuje o sobě a o svých činech a často se snaží ostatním zalíbit, hlavně Oliverovi.

*Při večeři jeho třetího večera jsem vycítil, že na mě zírá, když jsem vysvětloval Haydnovo *The Seven Last Words of Christ*, které jsem přepisoval. Bylo mi toho roku sedmnáct a byl jsem nejmladší u stolu a bylo nejméně pravděpodobné, že budu vyslyšen, vypěstoval jsem si zvyk vtěsňat co nejvíce informací do co nejmenšího počtu slov. Mluvil jsem rychle a lidé z toho měli dojem, že jsem vždy nervózní a mumlám svá slova. Když jsem dokončil vysvětlování svého přepisu, uvědomil jsem si nejostřejší pohled zleva. To mě vzrušovalo a lichotilo mi, že se o to evidentně zajímal – měl mě rád. Tehdy to nebylo tak těžké. Ale když jsem se na něj po nějaké době konečně otočil čelem a zadíval se na něj, setkal jsem se s chladným a cynickým pohledem – zároveň s něčím nepřátelským a skelným, co hraničilo s krutostí. (Aciman, 2009, s. 9)*

Elio si vytváří o Oliverovi vlastní představu, v níž se tento muž vůči němu projevuje chladně. Elio se mu po určitou dobu vyhýbá, ale zanedlouho spolu začínají trávit více času a jeho city stále sílí. Oliver se projevuje jako velmi sebevědomý až arogantní, chytrý, atletický, přátelský a milý mladík. Všichni si ho hned oblíbí, což Elia často přivádí k žárlivosti. Oliver se chová jako většina mladých mužů v jeho věku, a přestože k Eliovi také něco cítí, snaží se zpočátku držet si fyzický odstup. Příčinou této zdrženlivosti je stejné pohlaví a jejich věkový rozdíl. Elio situaci neulehčuje, když se Oliverovi nepřimo vyzná ze svých citů a snaží se v jejich vztahu pokročit. Oliver vnímá tuto situaci nejprve z pohledu mravního, ale potom spolu zažívají krásné, intenzivní chvíle i v podobě fyzického kontaktu. Oliverův pobyt se však chýlí ke konci a on se musí vrátit zpět do Ameriky. Jejich cesty se rozcházejí. Oliver si zvolí pohodlný život, ožení se a zakládá rodinu. Kniha končí setkáním obou protagonistů po dvaceti letech. Oliver znovu navštěvuje Elia a krásnou Itálii a společně vzpomínají na chvíle, které pro ně byly a jsou navždy nezapomenutelné.

9.2 Náboženství

V druhé části se zaměřuji na víru. Náboženství v některých lidských životech hraje velkou roli a zároveň je i silně ovlivňuje. Homosexuální muži se v tomto případě mohou cítit jako odpadlíci souzení společností, což některé přiměje „změnit se“, nebo je náboženství tak posílí, že si začnou vážit sami sebe.

V době, kdy se *Maurice* odehrává, hraje náboženství velmi důležitou roli. Nebýt jeho součástí bylo pro spoustu lidí nepřipustné a ostudné. Forster zakomponoval víru do svého příběhu. Postoj obou představitelů z hlediska víry se postupně mění. Clive si již od raného věku uvědomuje svou odlišnost, je sám k sobě upřímný, nic si nenalhá a považuje se za zatraceného. Důkazem toho je následující ukázka:

Hluboce věřící, s životní touhou dosáhnout Boha a potěšit Ho, zjistil, že v raném věku se setkal s touto další touhou, zjevně ze Sodomy. ... Měl v sobě impuls, který zničil město roviny.
(Forster, 2005, s. 59)

Clive se považuje za ateistu, a přestože je jeho matka smutná a naléhá, aby se vrátil k víře, za svým názorem si stojí. Maurice je v době, kdy se s Clivem více spřátelí, věřící. Oba protagonisté spolu vedou intenzivní diskuzi na toto téma. Nakonec se Maurice od náboženství odklání, zčásti tomu napomohly kolující zvěsti o Clivovi, že opouští své přátele, když ho začnou nudit. Nechce ho ztratit. Přestává chodit do kostela, z čehož jeho matka není vůbec

nadšená, svůj názor však již nezmění. *S tvrdostí mládí odtrhl svou matku od sebe a řekl, že vždy bude respektovat její náboženské předsudky a předsudky sester, ale že jeho vlastní svědomí mu nedovolilo už chodit do kostela.* (Forster, 2005 s. 43)

Maurice však není jediný, kdo projde náboženskou proměnou. Jednoho dne Clive onemocní a nastává u něj nečekaná osobnostní změna, věří, že jde o změnu duchovní.

Náboženství v *Call Me by Your Name* je také zmíněno, ale nehraje tak velkou roli a vztah nijak negativně neovlivňuje, spíše hlavní postavy více spojuje. Elio a Oliver jsou oba židé, avšak Elio tento fakt zpočátku skrývá. Jeho matka je označuje jako diskrétní židy. Elio se právě díky tomuto společnému znaku cítí s Oliverem více propojen.

Já Žid, Celanský Žid, Oliver Žid – byli jsme napůl v ghettu, napůl v oáze, v jinak krutém a neochvějném světě, kde zmatky náhle ustanou, kde nikoho špatně nesoudíme a sami nejsme špatně souzeni, kde jeden člověk prostě zná toho druhého a zná ho tak důkladně, že být zbaven takové intimity je galut, hebrejské slovo pro vyhnanství a rozeznání. Byl on tedy můj domov, můj návrat domů? Jsi můj návrat domů. Když jsem s tebou a je nám spolu dobře, nic víc nechci. Díky tobě mám rád to, kým jsem, kým se stanu, když jsi se mnou, Olivere. (Aciman, 2009, s. 49)

V tomto úryvku Elio vyjadřuje své pocity, které vnímá, kdykoliv se ocitne v blízkosti Olivera. V takových chvílích mu nezáleží na tom, kým je, jen ví, že nic víc nepotřebuje, a je šťastný. O náboženství ani o ostatní lidi, kteří by je mohli kritizovat, se nestará.

9.3 Homosexualita

Nejústřednějším tématem a společným prvkem v obou knihách je láska mezi dvěma muži. Každá kniha ji však zobrazuje jinak. Touha po stejném pohlaví může být samozřejmě překážkou, ale zároveň i tím nejhlubším poutem, které lze zažít s druhou lidskou bytostí. Když milujete, je to celým svým srdcem i přes překážky okolního světa. Počáteční pocity však mohou být matoucí a někdy pro daného člověka zstrašující až rozčilující. Od tohoto zjištěného faktu se dále odvíjí jeho celý život.

Proces uvědomění, přijetí homosexuality a vývoje hlavních postav v *Mauricovi* je následný. Když je Maurice na začátku knihy poučen panem Duciemo lásce mezi mužem a ženou, vyjádří pochyby o založení vlastního manželství. Maurice si v té době ještě přímo svou odlišnost neuvědomuje, proto se tím nějak nezatažuje. Je stále v nezralém věku a

homosexualitu nijak nevnímá. V průběhu let se však u něj projeví zájem o další chlapce. Přestože si některé z nich idealizuje a uctívá je, chová se k nim špatně, a naopak ty, kterými je obdivován, ignoruje. Po setkání s Clivem Durhamem se v něm probouzí hlubší city, kterým se snaží vyhýbat. Uvědomuje si své skryté myšlenky, ale odmítá si je připouštět. Když Clive poznává, že na Maurice neustále myslí, a to v romantickém smyslu, vyzná mu svou lásku. Maurice je v šoku a zděšen jedná na místě. V panice Cliva okamžitě odmítne:

Durhame, jste Angličan. Já druhý. Nemluvte nesmysly. Neurážím se, protože vím, že to nemyslíte vážně, ale je to jediné téma absolutně za hranicí, jak víte, je to nejhorší zločin a už se o něm nikdy nesmíte zmínit. Durhame! Opravdu prohnílá představa. (Forster, 2005, s. 48)

Jelikož se nikdy předtím neocítl v takové situaci, kdy by se skutečně projevil jeho chtíč po mužích, reaguje instinktivně a popírá svou sexualitu a opětovně city k Durhamovi. Po tomto incidentu spolu postavy nemluví, Clive se Mauricovi vyhýbá, a to vede k Mauricovu uvědomění si a přijetí své homosexuality i sebe samého.

Nyní měl nejvyšší dar, který mohl nabídnout. Idealismus a krutost, které procházely dětstvím, se konečně spojily a přerostly v lásku. Nikdo možná takovou lásku nechtěl, ale on se za ni nemohl stydět, protože to byl 'on', ani tělo, ani duše, ani tělo a duše, ale 'on' fungující skrze obojí. (Forster, 2005, s. 52)

Maurice svou lásku Clivovi později také vyzná a od té doby se spolu vídají romanticky. To jim však v budoucnu nevydrží. Clive o své sexuální orientaci ví již od dětství a připouští si ji. Nikomu o ní však neřekne, a proto prožívá muka. V šestnácti letech toto tajemství vede ke zhroucení. Během svého zotavování si uvědomuje, že je zamilovaný do svého ženatého mladého bratrance. Poté, co se začne vídat s Hallem, často na něj myslí a ví, že k němu cítí lásku. Tu však během doby, kdy se spolu stýkají, ponechávají platonickou, bez sexuálního styku. Po pár letech, když je Clive u Hallů, omdlí na následky onemocnění chřipkou a něco se v něm změní v době ošetřování. Poté odcestuje do Řecka a pošle Mauricovi dopis, v němž mu píše o své nechtěné přeměně. Zjišťuje, že se stal „normálním“. Maurice tato zpráva překvapí a vyžaduje po Clivovi vysvětlení. Změna podle Cliva nastala během jeho nemoci. Začal si všimnout své okouzlivé ošetřovatelky, díval se po ženách a cítil se jimi obdivován. To ho přiměje využívat výhod normálních lidí. Změnu si nejdříve připouštět nechce a logicky se jí snaží vyhnout, to se mu však nepodaří:

Clive se nepoddal životní změně bez boje. Věřil v intelekt a snažil se vrátit myšlenkami do starého stavu. Odvracel oči od žen, a když to selhalo, přijal dětinské a násilné prostředky. Jedním byla návštěva Řecka, druhým – nedokázal si na to vzpomenout bez znechucení. Nebylo tomu tak, dokud neopadly všechny možné emoce. (Forster, 2005, s. 104)

Clivovi se představa být nadále s Mauricem zdá odporná, a tak s ním svůj romantický vztah ukončí. Stane se “heterosexuálním mužem.“ Ožení se a s Mauricem udržuje vztah jen přátelský. Tento život mu vyhovuje díky pohodlí a pocitu být přijat anglickou společností.

Dopad Clivovy změny na Maurice je těžký. Upadá do depresí a přemýšlí i o sebevraždě, nakonec se rozhodne jít se “léčit“. Navštěvuje Dr. Laskera Jonese, který se ho snaží “napravit“ hypnózou a na homosexualitu nahlíží jako na nemoc. Léčení však selhává a Maurice znovu přijímá svou orientaci. S tím mu pomůže hajný Durhamovy rodiny Alec Scudder, s nímž stráví noc. Oba si po čase uvědomí, že se milují, a vzdají se všeho, jen aby mohli být spolu. Maurice nakonec svou identitu přes všechny vnitřní pochybnosti přijímá a raději se zříká svého postavení ve společnosti a negativ kolem, než aby nemohl být svým skutečným Já.

V *Call Me by Your Name* slovo homosexualita není André Acimanem ani jednou zmíněno. Žádná z postav není popsána jako homosexuální či jinak orientovaná, ačkoliv hlavními hrdiny, kteří spolu prožívají milostný vztah, jsou dva muži. Na začátku knihy vypravěč (Elio) vzpomíná na Itálii před několika lety, zmiňuje různé situace, které nás uvádějí do děje slovy: „Možná to začalo...“ Tím myslí své pocity, které se v něm poprvé zrodily k druhému protagonistovi Oliverovi. To však pro čtenáře zatím ještě není jasné.

Někoho vidíte, ale ve skutečnosti ho nevidíte, on je připraven. Nebo si ho všimnete, ale nic nepřeskočí, nic se „nezachytí“, a než si vůbec uvědomíte přítomnost nebo něco, co vás trápí, těch šest týdnů, které vám byly nabídnuty, téměř uplynulo a on už je buď pryč, nebo se teprve chystá odejít a v podstatě se snažíte smířit s něčím, co se vám, aniž byste to tušili, už týdny vaří pod nosem a nese všechny příznaky toho, co jste nuceni nazývat Já chci. Jak jsem to nemohl vědět, ptáte se? Poznám touhu, když ji vidím – a přesto, tentokrát mě úplně minula. (Aciman, 2009, s. 8)

Zdrženlivost a úsudek Elia zaslepily, a proto si připadá, jako by přišli o spoustu času, ve kterém mohli být spolu. Elio působí velmi uvědoměle.

Snaží se Oliverovi zalíbit, chce získat jeho pozornost, jeho myšlenky se točí jen okolo něj.

O pár hodin později, když jsem si vzpomněl, že právě dopsal knihu o Hérakleitovi a že „čtení“ pravděpodobně není bezvýznamnou součástí jeho života, uvědomil jsem si, že to musím nějak chytrě navléknout a dát mu najevo, že mé skutečné zájmy jsou stejné jako jeho. (Aciman, 2009, s. 8)

Oliverova drzá povaha ho přiměje myslet si, že se nezajímá o knihy. Později si však Elio uvědomí, že se mýlí, a chce na něj zapůsobit. Povšimne si ale Oliverova mrazivého pohledu, který mu vrací zpět. Moc spolu nevycházejí. Jednoho dne, když Elio hraje na kytaru, setká se znovu s tím známým mrazivým pohledem. Oliver ho požádá, aby melodii zahrál znovu, na což mu Elio odpoví: *Ale myslel jsem si, že to nenávidíš. (Aciman, 2009, s. 12)* Tím, jak později napsal do svého deníku, myslel, že nenávidí jeho. Elio se přesune ke klavíru a skladbu několikrát změni, i přes Oliverovo přání zahrát ji stejně jako poprvé. Nakonec ji tak znovu zahraje. Každou změněnou variaci mu posílá jako dárek. Vypadá to, jako by spolu flirtovali. *My jsme – a ta znamená on musel rozpoznat již dávno přede mnou – flirtovali. (Aciman, 2009, s. 13)*

Eliovy myšlenky se soustředí pouze na Olivera. Nepochybuje o sobě, ani o tom, že jsou oba muži, jediné, co chce, je on a je více než připravený poddat se mu. Jednoho dne při hraní tenisu Oliver obejmě Eliovo rameno a masíruje ho. Tímto se mu snaží naznačit svoji náklonnost. Elio však ucukne s pocitem, že by jeho doteku podlehl. Oliverův náznak nepochopí a stále si myslí, nebo se spíše bojí, že jeho city nejsou opětovány. Během jednoho slunečného dne Oliver zahlédne Eliovu erekci, což Elia zahanbí. V retrospektivě si říká, že se měl nad tuto situaci povznést (stejně jako Oliver).

V následující pasáži se Elio zamýšlí nad svým pocitem izolace:

..., že někomu jinému v mém bezprostředním světě se může líbit to, co se mi líbí, chtít to, co jsem chtěl já, být tím, kým jsem byl. Nikdy by mi nepřišlo na mysl, protože jsem stále podléhal iluzi, že kromě toho, co jsem četl v knihách, odvozených z pověstí a zaslechnutých v oplzlých řečech, nikdo v mém věku nikdy nechtěl být oběma, mužem i ženou – s muži a ženami. (Aciman, 2009, s. 25)

Elio zde zmiňuje svou odlišnost od běžného světa a lidí a zároveň poukazuje na svou touhu pro obojí pohlaví. Netvrdí však, že tato touha je špatná, pouze se cítí osamocený a rozdílný. Do příběhu obou protagonistů vstoupí i dívky. Oliver se začne stýkat s Chiarou, místním

děvčetem, které je ve stejném věku jako Elio. Ten kvůli celé situaci žárlí. Také on se začne věnovat někomu jinému, své kamarádce Marzii, i přes skutečnost, že stále intenzivně myslí na Olivera. Vlastně si není stoprocentně jistý, jaký postoj k Oliverovi má. Velmi ho obdivuje a leccos mu závidí, ale zároveň po něm touží.

Chtěl jsem být jako on? Chtěl jsem být on? Nebo jsem ho jen chtěl mít? Nebo jsou “být“ a “mít“ naprosto nepřesná slovesa ve zkrouceném vláknu touhy, kde mít něčí tělo na dotyk a být tím, koho se toužíme dotknout, je jeden a tentýž...? (Aciman, 2009, s. 67)

Při jedné konverzaci Elio Oliverovi nepřímou vyzná své city. Oliver pochopí, co tím přesně myslí. Nejdříve se tématu vyhýbá, ale dlouho se neudrží a Elia políbí. Po tomto incidentu se na nějakou chvíli odloučí, proto se Elio vrací k Marzii a milují se spolu. Touha po Oliverovi je však tak veliká, že se s ním chce sejít. Dojde k tomu o půlnoci a poprvé spolu mají sex. Zde je možné pozorovat, že Eliovi nezáleží na pohlaví. Přestože dokáže být s dívkou, vybírá si Olivera a prožívají spolu krásné chvíle. Šťastnými ale nezůstanou na dlouhou dobu, protože se blíží Oliverův odjezd. Co se zdálo jako vysněný román na celý život, nelitostně končí. Společně ještě stráví krátký čas v Římě, než Oliver odjede zpět do Ameriky. Jednou z nejvýraznějších a nejkrásnějších částí knihy je Eliova konverzace se svým otcem o Římě a Oliverovi.

Nikdy ho nenapadlo, že by jeho rodiče měli o jejich vztahu sebemenší tušení, ale otec ho překvapí, když hovoří o jejich „přátelství“.

Možná jsem se k tomu přiblížil, ale nikdy jsem neměl to, co vy. Vždy mě něco zdržovalo nebo stálo v cestě. Jak žijete svůj život, je vaše věc. Ale pamatujte si, že naše srdce a naše těla jsou nám dána jen jednou. Většina z nás si nemůže pomoci a žijeme tak, jako bychom měli žít dva životy, jeden je maketa, druhý hotová verze a pak jsou všechny ty verze mezi tím. Ale je jen jeden, a než se naděješ, tvé srdce je opotřebované, a pokud jde o tvé tělo, nastane okamžik, kdy se na něj nikdo nepodívá, tím méně se chce přiblížit. Právě teď je tu smutek. Nezávidím bolesti. Ale závidím tu bolest tobě. (Aciman, 2009, s. 225)

Tím mu chce jeho otec sdělit, že má velké štěstí a má si vážit toho, co za celé léto prožil, a uchovat si to v paměti do konce života. Takové gesto ukazuje, jakou podporující rodinu a přátele ve svém životě má. I přes pocit odloučení mu vzpomínky stále zůstávají.

Závěr

Cílem bakalářské práce bylo hledání identity v komplikované skutečnosti homosexuálního vztahu prostřednictvím románů *Maurice* a *Call Me by Your Name*, které přibližují lásku mezi partnery stejného pohlaví. V rámci teoretické části bylo stručně představeno téma homosexuality z historického, náboženského, a zároveň i společenského a filozofického pohledu. Z výzkumu vyplývá, že homosexualita byla v dřívější době velmi odsuzována a jedinci s tímto osudem prožívali těžké časy. I když se doba a s ní i dnešní postoj k homosexualitě posunul, jakákoli odlišná sexuální orientace může být stále překážkou.

Teoretická část práce se dále soustředila na autory zkoumaných románů, představila jejich životní zkušenosti a díla, a následně seznámila s oběma knihami, společně s introspekcí autorů vůči tématu homosexuality. Zahrnuty byly i veřejné ohlasy, které buď spisovatele a jejich práci opěvovaly, nebo kritizovaly. *Maurice* je velmi neobvyklým, atypickým dílem Edwarda Morgana Forstera, ale také většinou společnosti nejméně oceňovaným. Dle mého názoru do něj byla vložena velká část autora samotného s množstvím vášně a bolesti, které v sobě pociťoval. Z tohoto důvodu je dílo velmi pozoruhodné. Acimanův román *Call Me by Your Name* se dotkl srdcí obrovského počtu lidí. Autor je významný tím, že dokázal zobrazit nejčistší propojení dvou lidských bytostí stejného pohlaví, aniž by sám takovou zkušeností prošel.

Praktická a poslední část práce se snažila o analýzu hlavních postav a jejich společného vztahu z psychologického hlediska, a zároveň se pokusila s pomocí tohoto hlediska romány porovnat. Analýza byla zpracována na základě konkrétních situací a chování protagonistů. Posuzovaly se tři hlavní aspekty, které ovlivnily postavy při hledání individuální identity: věk s osobním růstem, náboženství a společnost, a láska ke stejnému pohlaví. To vše hrálo významnou roli při poznávání vlastní identity a v přijetí odlišnosti hlavních hrdinů. Při porovnání byly postoje spisovatelů i dobové rozdíly velmi výrazné.

Závěrem lze říci, že původní láska hlavních hrdinů v obou případech nevytrvala, jejich cesty se rozešly. Důležité však je, že postavy byly schopny posunout se v životě dál a dokázaly přijmout samy sebe.

Seznam použité literatury

Primární zdroje

Aciman, A. (2009) *Call Me by Your Name*. Atlantic Books.

Forster, E. M., Furbank, P. N., ed. (2005). *Maurice*. Penguin classics

Sekundární zdroje

Brady, S. (2016). *Masculinity and male homosexuality in Britain, 1861-1913*. Springer.

Hasbany, R. L. (2013). *Homosexuality and religion*. Routledge.

Kilday, A. M., Nash, D. S. (2017). *Shame and modernity in Britain*. Palgrave Macmillan.

Krčmářová, Barbora (2015). *Coming out neboli objevování vlastní sexuality*. In *Děti a jejich sexualita - rádce pro rodiče a pedagogy*. Albatros Media a.s.

Lilly, M. (1993). *Gay Men's Literature in the Twentieth Century*. NYU Press

Page, N. (1988). *EM Forster*. Bloomsbury Publishing.

Pickett, B. L. (2009). *Historical Dictionary of Homosexuality*. Scarecrow Press.

Pickett, B. L. (2009). *The A to Z of Homosexuality*. Scarecrow Press.

Stape, J. H. (Ed.). (1997). *EM Forster: The critical response: early responses 1907-44. The short fiction. Forster's criticism. Miscellaneous writings* (Vol. 1). Psychology Press.

Stříbrný, Zdeněk. (1987). *Dějiny anglické literatury*. Academia.

Sutton, E., Tsai, T. H. (Eds.). (2020). *Twenty-first-century Readings of EM Forster's Maurice* (Vol. 83). Liverpool English Texts and St.

Worthen, M. G. (2021). *Sexual deviance and society: A sociological examination*. Routledge.

Elektronické zdroje

Advocate Channel. (2018, 9. března). *How a Straight Man Wrote 'Call Me by YourName' | Advocate Film | The Advocate*. YouTube. Dostupné z:

<https://www.youtube.com/watch?v=-GSHoNOx5Ss&t=241s>

Dwivedi, S. (2023, 2. ledna). *André Aciman: An Author Who Belongs Nowhere, Yet Everywhere*. Bookish Santa. Dostupné z:

<https://www.bookishsanta.com/blogs/booklings-world/about-andre-aciman-author>

Channel 4 News. (28.11.2019). Author André Aciman: 'I wrote about gay love, not realising I was taking on the taboo'. YouTube. Dostupné z:

<https://www.youtube.com/watch?v=HrOROE2M0U4&t=1617s>

KING 5 Seattle. (26.02.2018). "Call Me by Your Name" author shares novel's impact and inspiration – New Day Northwest. YouTube. Dostupné z:

<https://www.youtube.com/watch?v=tdN7zWq3So0&t=376s>

Library of Congress. (2018, 13. srpna). *Conversation with Author André Aciman*. YouTube. Dostupné z:

<https://www.youtube.com/watch?v=9RS4l-5ox5Q&t=1166s>

Reese, H. (2013, 10. dubna). *The Finished Copy: An Interview with André Aciman*. Los Angeles Review of Books. Dostupné z:

<https://lareviewofbooks.org/article/the-finished-copy-an-interview-with-andre-aciman/>

TIFF Originals. (2018, 23. ledna). *André Aciman on Call Me By Your Name | TIFF 2018*. YouTube. Dostupné z:

<https://www.youtube.com/watch?v=0JlwTnZr2GQ&t=2253s>